

یادداشت شفاهی

عوامل تشدید کننده وقوع سیلاب

دکتر محمد فرامرز

معاون آبخیزداری اداره کل منابع طبیعی و آبخیزداری خراسان شمالی

رودخانه ها از نظر ابعاد و اندازه، طی سالیان متمادی و طولانی بر اثر این که سیل های مختلفی را تجربه می کنند به یک حالت متعادل می رسند و شیب، ابعاد و اندازه رودخانه ها به گونه ای می شود که می تواند سیلاب را عبور دهد و این موضوع تا زمانی مشکلی ندارد که ما وارد حریم و حد بستر رودخانه ها نشویم؛ اما زمانی که انسان ها وارد حریم و حد بستر رودخانه ها می شوند و آن ها را تصرف می کنند، شیب و ابعاد و اندازه را تغییر می دهند و تعادل را به هم می زنند، در نتیجه دچار مشکل می شویم، یعنی ظرفیت عبور سیلاب از رودخانه ها را کاهش می دهند که منجر به آسیب می شود؛ آسیبی که ممکن است بر اثر ورود انسان ها در حوزه ساخت و سازها و تاسیسات زیربنایی و تصرف در بخش کشت و کار در حریم رودخانه ها باشد که تمام آن ها موجب وارد کردن آسیب به حوزه رودخانه ها می شود.

تصرف حریم و بستر رودخانه باعث افزایش آسیب های ناشی از سیل می شود و خسارت سیل را افزایش می دهد و در عین حال مطالعاتی که در کشور در خصوص حد حریم رودخانه ها انجام می شود برای حفاظت از این مسئله است. شرکت آب منطقه ای خراسان شمالی نیز با توجه به بضاعتی که دارد در این زمینه مطالعاتی انجام داده ولی لازمه و ضرورت حفاظت از رودخانه ها تکمیل این مطالعات است زیرا تا زمانی که حریم و بستر رودخانه ها مشخص نباشد نمی توان از آن ها محافظت کرد به ویژه این امر در رودخانه های اصلی استان که کالیشور و اترک است یک ضرورت محسوب می شود.

با توجه به این که در سال های اخیر با پدیده های مختلف و با شدت بالایی به خصوص در موضوع سیل مواجه هستیم، باید این مسئله آسیب شناسی شود. وقوع سیلاب در کشور ما بنا به دلایل طبیعی و انسانی رخ می دهد که تغییر اقلیم، خشکسالی، کمبود بارندگی و وقوع بارش های شدید با دوره کوتاه در فصول گرم سال، عوامل طبیعی هستند.

تخریب سرزمین، توسعه شهرها، افزایش بهره برداری از منابع آبی، تصرف و تجاوز به حریم رودخانه ها و ساخت و سازها در حریم و بستر آن ها هم عوامل انسانی هستند که در تشدید وقوع سیلاب و آسیب های ناشی از سیل موثرند.

استان اول کشور در این خصوص می داند زیرا هر سال با وقوع سیل مواجه می شود و از این رو از ابتدای شهریور اقدامات اساسی برای آمادگی در برابر وقوع سیل انجام شده است.

یک مطالبه

در عین حال، «یاران» دادستان بجنورد با بیان این که اقدامات خوبی با شروع سیلاب ها در اول امسال شروع و در شهرستان ها هم افزایش خوبی بین مجموعه قضایی، دادستان ها، فرمانداران و شرکت آب منطقه ای انجام شد، تصریح می کند: بسیاری از مسیل هایی که در گذشته امکان طغیان رودخانه ها را داشت بازگشایی شد اما با توجه به مساحت رودخانه ها و مسیل ها در استان متأسفانه اکنون مواردی را داریم که درمواقع وقوع سیلاب ممکن است آسیب هایی به خصوص در شهرهای بزرگ استان وارد کند.

او از مطالبه ای در قالب شورای حفظ حقوق بیت المال از شرکت آب منطقه ای استان خبر می دهد که از اقدامات مربوط به بازگشایی مسیل ها گزارشی را به جلسه آتی این شورا بیاورد و پاسخگو باشد.

وی می گوید: بنده به عنوان مدعی العموم انتظار دارم روسای ستاد بحران ها در شهرستان ها و دستگاه های اجرایی استان در بازگشایی مسیل ها کمک کنند و به دادستان ها اعلام کردیم دستورات قضایی در خصوص ساخت و سازهای انجام شده در مسیر رودخانه ها را با سرعت بیشتری صادر کنند تا شاهد خسارت کمتری باشیم.

اعتباری در این بخش دریافت نشود و اعتبار ما در این زمینه تا الان صفر است که البته از طریق استاندار در حال پیگیری است.

او با بیان این که از مردم خواهش و به آن ها تاکید کردیم که در ساخت و سازها به قانون احترام بگذارند و به استعلام ها عمل کنند، ادامه می دهد: تجاوز به حریم رودخانه ها آسیب

های زیادی به استان وارد می کند و اعتباراتی نیاز است که دستگاه های اجرایی دارند پیگیری می کنند تا بتوانند آن ها را جذب کنند و محکم تر در این خصوص گام بردارند.

وی در پاسخ به این پرسش که کدام یک از شهرستان های استان در برابر سیل آسیب پذیرتر است، می گوید: در این زمینه مانه و سملقان و راز و جرگلان و بعد بجنورد و شیروان آسیب پذیرتر هستند که البته به نوع بارش بستگی دارد ولی به طور کلی با توجه به وضعیت توپوگرافی منطقه، رودخانه ها و شرایط کوهستانی در نقاط مختلف استان این ۴ شهرستان بیشترین آسیب دیدگی را در برابر سیلاب دارند. او خراسان شمالی را جزو استان های سیل خیز و جزو ۱۰

نشانه گذاری شده است، تاکید می کند: ما پای کار هستیم و به متصرفان حریم رودخانه ها هشدار جدی می دهیم که از آن ها شکایت کیفری و قضایی و برای گرفتن خسارت هایی که در پایین دست صورت گرفته است آن ها را به مراجع قضایی معرفی می کنیم.

اعتباری که از دست رفت

در همین خصوص، مدیرکل مدیریت بحران استانداری خراسان شمالی، خسارت ناشی از وقوع سیل در استان را بیش از ۷۱۵ میلیارد تومان در بخش های مختلف برمی شمرد که تاکنون بیش از ۵۰۰ میلیارد تومان اعتبار در قالب تسهیلات تملک دارایی دریافت شده که تسهیلات مسکن روستایی در دل همین تسهیلات است. همچنین در بخش های کشاورزی، شهرداری ها و تاسیسات زیربنایی اعتبار دریافت شده و فقط در حوزه راه ها و تاسیسات مرتبط با آن تا الان اعتباری دریافت نشده است. «جواد نظری» اظهار می کند: عملکرد نامناسب دستگاه متولی در درست ثبت نکردن خسارت در سامانه سجاد موجب شد

بپرداری شرکت آب منطقه ای خراسان شمالی از شناسایی هزار و ۵۲۷ مورد تصرف در رودخانه های استان از ابتدای امسال تا پایان ماه گذشته خبر می دهد که از این میزان به هزار و ۷۰ مورد اخطار داده و از ۵۷ مورد از تصرفات در حین کار جلوگیری شده است.

به گفته او، در این خصوص حدود ۴۳ حکم از دادستانی گرفته و ۱۶ مورد اجرایی و رفع تصرف شده است. او که مساحت اراضی آزاد شده در این مدت را در مجموع ۳۶ هزار مترمربع برمی شمرد، طول کل رودخانه ها و مسیل های استان را ۶ هزار و ۶۰۰ کیلومتر

اعلام می کند که بیشترین طول رودخانه با هزار و ۶۷۲ کیلومتر در شهرستان بجنورد و بعد از دانه و سملقان با هزار و ۳۰۷ کیلومتر است. وی می گوید: ۲ هزار و ۲۰۰ کیلومتر از رودخانه های استان به دلیل سیل خیز و نزدیک بودن به مراکز جمعیتی مهم و حساس هستند ضمن این که شهرستان بجنورد ۵۶۰ کیلومتر مسیل حساس دارد و تقریباً ۴۰ تا ۵۰ درصد این مسیل

نقاط این استان در معرض سیل قرار دارد که در این میان ساخت و سازهای غیرمجاز در حریم و تصرف حد و بستر رودخانه ها می تواند آثار مخرب سیلاب ها را بیشتر کند.

پافشاری برخی متصرفان

همان طور که یکی از دهیاران شهرستان بجنورد به آن اشاره می کند با توجه به شروع بارندگی ها و در پیش بودن فصل سرما، شناسایی و رفع تصرف حریم رودخانه ها ضروری است اما برخی کشاورزان و اهالی بعضی از روستاها به این مسئله بی توجه هستند. او که به ذکر نام خود در این گزارش تمایلی ندارد، در این باره می گوید: از زمان شروع فعالیت ام به عنوان دهیار روستا در برابر تصرف حریم رودخانه ایستادگی کرده ام اما یکی از اهالی به هیچ وجه از موضع خود پایین نمی آید و معتقد است پدرش در زمین مورد نظر کشاورزی می کرده و مشکلی برایش پیش نیامده است و او هم راه او را ادامه می دهد. به گفته او، برخی متصرفان آن قدر پافشاری می کنند که باید دستگاه قضایی وارد عمل و از اتفاق های احتمالی جلوگیری شود.

حساس بودن ۲۲۰۰ کیلومتر از رودخانه ها

البته «وحید واسطه» معاون حفاظت و بهره

گفت و گو

معاون عمرانی بنیاد مسکن خیر داد:

مطالعات پژوهشکده سوانح طبیعی در مرحله انتخاب پیمانکار

حیدرزاده- کلیات مطالعات پژوهشکده سوانح طبیعی ایران در خصوص روستاهای

در معرض رانش استان حدوداً ۱۰ روز گذشته اعلام شد و بر این اساس برآورد هزینه ها و جزئیات فنی را اعلام کرده اند و در مرحله انتخاب پیمانکار است. معاون عمرانی

بنیاد مسکن خراسان شمالی با بیان این مطلب در گفت و گو با خبرنگار ما افزود: برای این که در روستاهایی که در سیل فرورودین امسال دچار رانش شده اند کار اصولی و علمی انجام دهیم با پژوهشکده سوانح طبیعی ایران پیمان بستیم و این پژوهشکده به صورت اصولی و علمی مشخص کرد که

رانش در چه عمقی اتفاق افتاده و به استناد آن پروژه تعریف شد. «صابری» گفت: در سیل فرورودین امسال با توجه به برآورد خسارتی که در ۶۵ روستای استان انجام دادیم ۳۵ میلیارد تومان اعتبار برای بخش عمرانی این بنیاد اختصاص یافت.

او ادامه داد: در ۵ روستایی که اکنون اصلی خسارت بود به موازاتی که درخواست اعتبار کردیم با اهالی و مالکان اراضی صحبت کردیم زیرا در این روستاها به علت رانش زمین جایی برای ساخت و ساز نبود و سایتی را آماده کردیم تا جا به جا شوند.

جناب آقای
مهندس جلیل رضانی

انتخاب بجا و شایسته حضرت تعالی را به عنوان

مدیرکل تعاون روستایی خراسان شمالی تبریک عرض نموده و از خداوند

منان توفیقات روزافزون برای شما بزرگوار مسئلت می نمایم.

سازمان نظام مهندسی کشاورزی و منابع طبیعی

خراسان شمالی

۰۹۸۱۰۴۳۳۹

جناب آقای

منصور درتومی

مدیر امور آب و فاضلاب بجنورد

با ابراز خشنودی انتخاب شایسته شما بزرگوار را

مصیمانه تبریک و تهنیت عرض نموده و توفیقات

روزافزونتان را از خداوند منان خواستاریم.

خانواده های اسدالهی، قلی زاده

عربی، عاقلی نژاد

۰۹۸۱۰۴۳۳۹

قابل توجه مشترکین محترم تلفن ثابت (صاحبان خدمات و مشاغل):

بهترین تبلیغ برای واحد تجاری شما بانک مشاغل ۱۱۸

تعرفه ثبت عنوان در ۱۱۸ مرکز استان: ماهیانه ۱۴۲۱۰ ریال

تعرفه ثبت عنوان در ۱۱۸ شهرستانهای استان: ماهیانه ۷۱۰۰ ریال

ضمناً از پایان آبان ماه شماره تلفن صاحبان خدمات و مشاغلی که نسبت به تکمیل

مدارک حرفه مورد نظر (جواز کسب وکپی کارت ملی) اقدام ننموده اند از سامانه ۱۱۸

مخابرات حذف خواهد شد.

راهنمای مشتریان: ۳۱۱۳۱

۰۹۸۱۰۴۳۳۹